

Posudek magisterské práce Jiřího Berana „Sören Kierkegaard a existenciální filosofie“

V úvodu svého posudku na magisterskou práci Jiřího Berana musím vyslovit dvě předchůdná tvrzení. 1. Název práce je poněkud zavádějící a nevystihuje plně téma práce samé. 2. Práce je daleko obsáhlejší a pokouší se vysvětlit daleko obtížnější problematiku, než jak ji avizuje její název. Odvaha, s jakou se autor do této problematiky pouští, je obdivuhodná, neboť podle mého mínění nejde o nic menšího, než o problém, s Derridou řečeno, „nové metafyziky“, překročení metafyzické tradice, prezentované zde chápáním bytí u R. Descarta, v Heideggerově a Kierkegaardově provedení. Svědčí o tom nejen rozsah zpracování této problematiky vzhledem k ostatním částem práce, ale i koncipování samotného Závěru.

Vzhledem k obtížnosti problémů je třeba ocenit nejen samu snahu autora poprat se s úkolem, který je téměř nevladatelný, nýbrž i výsledky, kterých se mu v práci podařilo dosáhnout. Na práci je patrné, že vychází převážně z pramenné literatury, ale že autor s porozuměním přečetl i celou řadu děl literatury sekundární a umí s ní zacházet.

Budeme-li výsledek posuzovat vzhledem k takto vymezenému tématu, vysvětlí se nám i patrná disproporce mezi prostorem, věnovaným samotnému Kierkegaardovi a prostorem věnovaným Descartovi a Heideggerovi. Stejně jako to, proč se v práci vůbec Descartův výklad objevil, není-li bezprostředně vztahen ke Kierkegaardově filosofii a proč je sama Kierkegaardova filosofie omezena jen na výklad úzkosti a pojetí filosofie (ve vztahu k lidské existenci). Vše připravuje autorův závěr, že Kierkegaard i Heidegger představují různá překročení Descartovi substanční ontologie – Kierkegaard tím, jak se otázkou po bytí zabývat nechce, Heidegger tím, že si ji pokouší nové položit.

Další rozšíření práce by mělo být směřováno jednak k detailnějšímu pojetí úzkosti u Kierkegaarda, zejména zde postrádám hlubší vysvětlení svobody jako „možnosti možnosti“ a rozlišení úzkosti v pohanství, židovství a křesťanství. Jednak pro pasáž o Heideggerovi k vystižení podstatných rysů jeho vlastní kritiky práce „Bytí a čas“, která se zjevně stala hlavním diplomantovým zdrojem pro pochopení Heideggerovy filosofie. Mohl by také ukázat vztah mezi Heideggerovým pojetím Bytí a Nic a mezi poměrem Bytí a Nic u Hegera. Připomínám to proto, že se v jiných souvislostech o Hegelovi poměrně často zmiňuje. Další zpracování by si jistě zasloužilo i Heideggerovo vymezení nálady a naladěnosti (nejde o psychologické pojetí) a jeho výklad „bytí ve světě“ a „bytí nitrosvětsky“.

Celkově hodnotím práci Jiřího Berana jako velmi zdařilou, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji klasifikovat stupněm výborně.

Praha 23.4.2006

.....
Dr. Miloslava Blažková, CSc.